ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Palkovské a soudkyň JUDr. Zuzany Ihnátové a JUDr. Evy Placzkové ve věci

žalobců: a) **Rostislav P.**, narozený dne xxx
bytem xxx

b) **Renáta P.**, narozená dne xxx
bytem xxx

oba zastoupeni advokátem Mgr. Petrem Kaustou
sídlem Čs. legií 1719/5, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **RYANAIR DAC**
sídlem Airside Business Park, Swords, Dublin, Irsko
zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Spoustou, Ph.D.
sídlem Zachova 9, 602 00 Brno

o zaplacení částky 1.341,67 EUR s příslušenstvím

k odvolání žalobců proti rozsudku Okresního soudu v Karviné – pobočka v Havířově č. j. 106 C 87/2023-97 ze dne 18. 9. 2024 ve znění doplňujícího rozsudku č. j. 106 C 87/2023-102 ze dne 1. 10. 2024

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se v odstavci I. výroku **potvrzuje**.

II. Rozsudek okresního soudu se v odstavci II. výroku **mění** takto:

Žalované se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavla Kiovská.

III. Žalobci jsou povinni zaplatit společně a nerozdílně žalované náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši **3.521 Kč** k rukám advokáta žalované do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu na zaplacení částky 1.341,67 EUR s úrokem z prodlení (odst. I. výroku), uložil žalobcům povinnost zaplatit společně a nerozdílně žalované náhradu nákladů řízení ve výši 6.582 Kč (odst. II. výroku).

2. Rozsudek napadli včas podaným odvoláním žalobci. Namítali, že řízení o drobných nárocích je řízení písemným a standardně nedochází k nařízení jednání, strany nejsou poučovány o hrozícím neúspěchu ve věci, popřípadě o jiném právním názoru dle § 118a o. s. ř. Pakliže nebylo doručeno vyjádření žalované ze dne 9. 9. 2024, prostřednictvím kterého žalovaná argumentuje nad splněním požadované povinnosti, která v konečném důsledku vede ke konstatování mimořádné okolnosti ve věci, je daný postup v rozporu se zásadou rovnosti zbraní a spravedlivého procesu, neboť tímto postupem soud prvního stupně zbavil žalobce možnosti reakce na vyjádření žalované. Žalobci uvedli, že jejich let z Říma do Zadaru měl čas odletu 18:20 UTC. Žalovaná tvrdí, že v čase 14:10 UTC došlo k započetí technické kontroly po srážce s ptákem. Žalovaná měla skoro celé 4 hodiny na to, aby řádně informovala o důvodu zpoždění letu a přistoupila k řešení nastalé situace, neboť žalobci se teprve dne 6. 6. 2024, kdy jim bylo doručeno vyjádření protistrany, dozvěděli, že došlo ke srážce s ptákem. Žalobci měli koupené letenky u žalované na lety z Říma do Zadaru v čase 18:20 UTC a ze Zadaru do Vídně v čase odletu 20:40 UTC. Za této situace není možné jednání žalované, jež měla na základě smluvní povinnosti přepravit žalobce dle výše uvedeného harmonogramu. Žalovaná je vázána k zajištění pomoci, respektive péče o cestující v případě zpoždění letu dle bodu 17. odůvodnění Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004. Ze strany žalované nebyl sdělen ani důvod zpoždění letu, žalovaná ani nepřistoupila k poskytnutí možnosti zrušení letu a proplacení letenek žalobcům a ani nijak se o žalobce - spotřebitele - nepostarala a nezajistila jim dle čl. 9 péči v podobě zdarma poskytnuté stravy, ubytování v hotelu a přepravu mezi hotelem a ubytováním. Jednání žalované se jeví jakožto v rozporu s dobrými mravy, pakliže disponuje informací o důvodu zpoždění, které nesdělí a vědomostí, že žalobci mají navazující let u žalované, se o žalobce nikterak nepostará. Namítali, že se jedná o rozdílné okolnosti případu, které řešil Soudní dvůr ve věci C-315/2015 ze dne 4. 5. 2017, když ve věci řešené Soudním dvorem žalobci neměli navazující let u totožné společnosti a zpoždění letu je nikterak nezasáhlo v jejich majetkové sféře a nárokovali pouze paušální škodu ve výši 250 EUR za každého. Jednání žalované se jeví jakožto rozporuplné s dobrými mravy a za této situace soud neměl přistoupit k ochraně žalované. Žalovaná věděla s dostatečným předstihem, že žalobci nestihnou navazující let a budou muset přečkat noc v Zadaru. Vrcholem celé situace je stav, kdy žalovaná ani nevrátí část letenky připadající na let ze Zadaru do Vídně, o kterém dopředu věděla, že je žalobci nestihnou. Dále se domáhali použití § 150 o. s. ř. pro případ procesního neúspěchu.

3. Žalována ve svém vyjádření navrhovala potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného a poukázala na to, že doložila, že zpoždění letu FR1041 o 3 hodiny a 51 minut bylo způsobeno mimořádnou okolností – nepředvídatelnou srážkou letounu s ptákem, které nešlo z povahy věci zabránit, přičemž v rámci následné technické kontroly letounu, která je v takovém případě ze zřejmých důvodů nezbytná sama o sobě, nedošlo k žádným časovým prodlevám. Jsou zde dány mimořádné okolnosti dle čl. 5. odst. 3 nařízení zakládající liberační důvod a žalobcům nemohl vzniknout nárok na paušální kompenzaci dle čl. 7 nařízení a stejně tak žalovaná nemůže nést odpovědnost za další žalobci tvrzené nároky na náhradu škody.

4. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení předcházejícího jeho vydání, a to v celém rozsahu, dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

5. Z obsahu spisu se podává, že ve smyslu evropského řízení o drobných nárocích na žalobním formuláři [čl. 4 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007] podali žalobci

žalobu vůči žalované. Ve skutkových tvrzeních popsali situaci, kdy si zakoupili u spol. Kiwi.com letenky označeného čísla na lety konané žalovanou, konkrétně z Říma do Zadaru dne 19. 9. 2022 v čase odletu 19:20 hodin, čas příletu 20:20 hodin a navazující let ze Zadaru do Vídně téhož dne v čase odletu 21:40 hodin a čas příletu 22:45 hodin. Došlo ke zpoždění prvního letu, jehož start byl až v čase 23:25 hodin a příletu do Zadaru v čase 00:15 hodin. V souvislosti s tím žalobci nestihli navazující spoj do Vídně. Došlo ke vzniku škody na straně žalobců, kteří v souladu s Nařízením č. 261/2004 požadují k zaplacení níže uvedené. Žalobci s vědomím, že nestihnou navazující let, zakoupili občerstvení v hodnotě 28,78 EUR, dále s ohledem na přílet na letiště v Zadaru byli nuceni vyhledat si ubytování a dopravu mezi letištěm a místem ubytování, kdy vynaložili částky 144 EUR za zapůjčení vozidla a za ubytování v hotelu 98,75 EUR. Dále byli nuceni vynaložit částku 26,90 EUR, jakožto doplatek za parkoviště ve Vídni. Za částku 543,24 EUR zakoupili letenky u spol. Austrian Airlines na den 20. 9. 2022 v čase odletu 13:35 hodin. Paušální náhradu dle Nařízení č. 261/2004 požadují ve výši 500 EUR (2x 250 EUR za zpožděný let). Celkem požadují zaplacení částky 1 341,67 EUR, pohledávka se stala splatnou dne 22. 12. 2022 na základě doručení předžalobní výzvy k zaplacení.

6. Otázku mezinárodní příslušnosti českých soudů odvolací soud vyřešil v rozhodnutí č. j. 11 Co 112/2023–46 ze dne 29. 1. 2024.

7. Následně okresní soud zaslal odpovědní formulář C spolu s formulářem A (žalobou) a všemi přílohami žalované. Žalovaná se dne 23. 5. 2024 vyjádřila, není procesním pochybením, že se nevyjádřila na odpovědním formuláři, nýbrž zvlášť napsaným podáním (čl. 5 odst. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí Evropské řízení o drobných nárocích (dále jen „nařízení o drobných nárocích“). Vyjádření žalované bylo dne 6. 6. 2024 zasláno právnímu zástupci žalobců, dne 11. 7. 2024 nahlížel do spisu zástupce žalobců. Následně byla žalovaná soudem vyzvána k doplnění vyjádření, jakými konkrétními opatřeními přiměřenými situaci bylo možno zabránit mimořádným okolnostem – střetu letounu s ptákem. V doplnění tvrzení, která došla okresnímu soudu dne 9. 9. 2024, popsala žalovaná, že srážka letounu s ptákem ani případné poškození letounu není vnitřně spjata se systémem fungování letounu a nelze jí zcela zabránit ani přes případnou existenci různých opatření. Po srážce s ptákem a přistání na letišti v Eindhovenu, ke kterému došlo ve 13:40 hod., žalovaná neprodleně zajistila na místo nutnou technickou kontrolu příslušným licencovaným technikem, která začala ve 14:10 hod., po obdržení potvrzení o nezjištění závad v 17:40 hod. letoun v nejbližší možné době odletěl odbavit další naplánované lety včetně předmětného žalovaného letu v 17:56 hod., tj. do 16 minut od úředního prohlášení letounu bez závad a boardingu cestujících. Žalovaná má za to, že zpoždění letu o 3 hodiny a 51 minut bylo způsobeno mimořádnými okolnostmi, kterým nebylo možno zabránit, i kdyby byla přijata všechna přiměřená opatření, která v daném případě ani být přijata efektivně nemohla, neboť žádná taková souvislost s nenadálou srážkou letounu s ptákem neexistovala. Uvedené vyjádření nebylo v rozporu s čl. 5, bod 4 nařízení o drobných nárocích zasláno žalobcům a soud dne 18. 9. 2024 vyhlásil rozsudek.

8. Nutno konstatovat, že posledně uvedené vyjádření mělo být soudem prvního stupně zasláno žalobcům, nestalo se tak, následným vyhlášením rozsudku došlo ve smyslu § 212a odst. 5 o. s. ř. k vadě v řízení před soudem prvního stupně, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Odvolací soud je však přesvědčen, že za odvolacího řízení mohla být zjednána náprava, sám toto zjednání nápravy provedl, neboť ve věci nařídil jednání a rozhodl po projednání věci.

9. Žalobci zakoupili u společnosti Kiwi.com letenky na let z Vídně do Říma a zpět, z Říma mělo letadlo společnosti žalované letět 19. 9. 2022 s časem odletu 19:20 hod. a přílet do Zadaru ve 20:20 hod. (let FR1041), ze Zadaru měl být čas odletu téhož dne ve 21:40 hod. a čas příletu do Vídně ve 22:45 hod. (let FR 4804). Odlet z Říma byl zpožděn a došlo k němu ve 23:25 hodin, do Zadaru přiletělo letadlo 20. 9. 2022 v 00:15 hodin, takže navazující spoj do Vídně již žalobci nestihli.

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavla Kiovská.

10. Bylo prokázáno, že u letadla společnosti žalované let č. FR 9615 z Říma do Eindhovenu došlo k nárazu ptáků do letadla během letu (srážka s ptákem – birdstrike). Bylo podezření na pohlcení ptáka motorem, byla provedena kontrola po nárazu ptáků a zjištěno, že odtokový kanál motoru nese znaky nárazu ptáků, byl vyčištěn a zkontrolován motor, v oblasti jádra nebyl žádný pták a nebylo zjištěno žádné poškození. Práce na letadle byly ukončeny a schváleny dle pracovního příkazu v 17:40 hod., letadlo odletělo z Eindhovenu namísto plánovaného času odletu ve 14:05 hod. ve skutečném čase 17:56 hod. Tím došlo k řetězení následných zpoždění všech letů, které toto konkrétní letadlo žalované obsluhoval. Namísto odletu z Říma do Zadaru v čase 19:20 hod. a příletu 20:20 hod., vzlétlo letadlo z Říma ve 23:25 hod. a v Zadaru fakticky přistálo v 00:15 hod. dne 20. 9. 2022. Navazující let do Vídně tak žalobci již nestihli.

11. Odvolací soud souhlasí s právním posouzením věci okresním soudem. Čl. 5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě významného zpoždění letu, stanoví povinnosti leteckého dopravce vůči cestujícím v případě zrušení či významného zpoždění letu. Zároveň je však v bodě 3 tohoto článku výslovně stanoveno, že provozující letecký dopravce není povinen platit náhradu v souladu s čl. 7, jestliže může prokázat, že zrušení je způsobeno mimořádnými okolnostmi, kterým by nebylo možné zabránit, i kdyby byla všechna přiměřená opatření přijata. Čl. 7, bod 1 písm. a) nařízení stanoví náhradu škody cestujících ve výši 250 EUR u všech letů o délce nejvýše 1500 km.

12. Z citovaných ustanovení je zřejmé, že žalobci by měli právo na paušální náhradu škody, pokud by zde nebyl liberační důvod spočívající v mimořádných okolnostech, které způsobily zpoždění a kterým by nebylo možné zabránit, i kdyby byla všechna přiměřená opatření přijata.

13. Odvolací soud dále odkazuje na rozsudek Soudního dvora ze dne 4. 5. 2017, sp. zn. C-315/15. Ačkoliv žalobci v odvolacím řízení zaujali názor, že tento rozsudek se na danou věc nevztahuje, odvolací soud s nimi nesouhlasí a má za to, že uvedený rozsudek je zcela použitelný pro danou situaci. Soudní dvůr rozhodl tak, že čl. 5, odst. 3 Nařízení č. 261/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že střet letounu s ptákem je třeba podřadit pod pojem „mimořádné okolnosti" ve smyslu uvedeného ustanovení. Čl. 5 odst. 3 citovaného nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že „přiměřená opatření", která je letecký dopravce povinen provést, aby snížil riziko střetu letounu s ptákem nebo mu dokonce zabránil, a zprostil se tak povinnosti poskytnout cestujícím náhradu škody podle čl. 7 uvedeného nařízení, zahrnují použití opatření preventivní kontroly výskytu uvedených ptáků za podmínky, že daný letecký dopravce může zejména po stránce technické a administrativní takováto opatření skutečně přijmout, že tato opatření jej nenutí podstoupit neúnosné oběti s ohledem na kapacity jeho podniku a že uvedený dopravce prokázal, že zmíněná opatření byla skutečně přijata ve vztahu k letu, který byl dotčen střetem s ptákem, přičemž splnění těchto podmínek musí ověřit předkládající soud.

14. Střet s ptáky letu č. FR 9615 do Eindhovenu je tak možno podřadit pod mimořádnou okolnost. Je nutno mít na zřeteli, že společnost RYANAIR je nízkonákladová letecká společnost, která provozuje nízkonákladovou leteckou dopravu. Oproti tomu provozovatelem letiště Eindhoven je společnost Eindhoven Airport N. V., která provozuje civilní část letiště, odvolací soud souhlasí s námitkou žalované, že mimořádné okolnosti – srážce s ptáky by nebylo možno zabránit, i kdyby byla přijata všechna přiměřená opatření, přičemž je otázkou, zda by vůbec efektivně přijata být mohla. Na provoz letiště totiž nemá letecká společnost žádný vliv.

15. Odvolací soud nezpochybňuje vznik zpoždění a skutečnost, že žalobci nestihli navazující letecký spoj, byť téže společnosti ze Zadaru do Vídně, v důsledku čehož jim vznikly další výdaje podraditelné pod majetkovou újmu. Je však toho názoru, že je zde nutno aplikovat čl. 5, bod 3 nařízení, kdy uvedeným mimořádným okolnostem – srážce s ptákem nebylo možno zabránit, i kdyby všechna přiměřená opatření byla přijata.

16. Stejný závěr, že žalobcům nelze přiznat náhradu škody, přijal odvolací soud také ve vztahu k Montrealské úmluvě o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké dopravě č. 123/2023

Sb. m. s. Dle čl. 19 Úmluvy dopravce odpovídá za škody způsobené zpožděním letecké dopravy cestujících, zavazadel nebo nákladu. Dopravce však neodpovídá za škody způsobené zpožděním, jestliže prokáže, že on sám a jeho zaměstnanci a agenti učinili veškerá možná opatření, která lze spravedlivě požadovat, aby škodu odvrátili, nebo že nebylo v jejich silách, aby tak učinili.

17. Opět je nutno poukázat na zjištěnou situaci, kdy letadlo letící do Eindhovenu utrpělo srážku s ptákem, což si vyžádalo následnou technickou kontrolu, v důsledku čehož došlo ke zpoždění. V daném případě není zřejmé, jakým způsobem by mohla letecká společnost odvrátit možnost srážky s ptákem, která na sebe navázala následné zpoždění letadla. Okresní soud proto správně dovodil, že ani ve smyslu montrealské úmluvy nelze žalobcům přiznat nárok na náhradu škody.

18. S ohledem na shora uvedené závěry bylo napadené rozhodnutí ve věci samé potvrzeno jako věcně správné (§ 219 o. s. ř.).

19. Odvolací soud ohledně nákladového výroku v řízení před soudem prvního stupně aplikoval ust. § 150 o. s. ř. Učinil tak proto, že žalobci zaslali žalované předžalobní výzvu, jejíž text v českém i anglickém jazyce se nachází ve spise a tato výzva byla žalované doručena. Ve výzvě žalobci popsali danou situaci a požadovali náhradu škody dle shora uvedených právních norem. Žalovaná na předžalobní výzvu žádným způsobem nereagovala. O důvodech zpoždění se tak žalobci dozvěděli až z vyjádření, které žalovaná zaslala v rámci soudního řízení. Z tohoto pohledu byl postup žalované vůči žalobcům nekorektní a odvolací soud má za to, že jsou splněny podmínky pro použití § 150 o. s. ř. Dle citovaného ustanovení jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat. Odvolací soud má za to, že důvody zvláštního zřetele tak, jak jsou popsány, jsou dány, nepřiznání náhrady nákladů řízení nezasáhne výrazněji majetkovou sféru žalované. Napadené rozhodnutí proto bylo v odst. II. výroku změněno.

20. Stejnou úvahu ohledně aplikace § 150 o. s. ř. však nelze použít v odvolacím řízení. Žalobci přes závěr vyslovený okresním soudem a přesto, že již věděli důvody zpoždění letu, setrvali na svém žalobním nároku a v odvolacím řízení nebyli úspěšní. Proto v souladu s § 142 odst. 1 o. s. ř. má procesně úspěšná žalovaná právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Tyto náklady představuje odměna zastupujícího advokáta za jeden úkon právní služby, a to podání vyjádření k odvolání. Předmětem sporu byla částka 1.341,67 EUR, což při kurzu koruny vůči Euru 24,79 Kč činí 33.260 Kč. Z této částky činí odměna zastupujícího advokáta dle § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb. 2.460 Kč. Paušální náhrada výdajů za uvedený úkon právní služby dle § 13 odst. 4 citované vyhlášky činí 450 Kč. Částka 2.910 Kč se zvyšuje o 21 % daně z přidané hodnoty na celkovou částku 3.521 Kč. Tyto náklady odvolacího řízení jsou žalobci povinni zaplatit společně a nerozdílně žalované. Lhůta k plnění byla stanovena v souladu s § 160 odst. 1 a platební místo v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku v odstavci I. výroku **je dovolání přípustné** podle § 237 o. s. ř. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat dle § 239 o. s. ř. jen dovolací soud. Účastník může podat dovolání do 2 měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to k Nejvyššímu soudu ČR v Brně.

Proti nákladovým výrokům **není dovolání přípustné**.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 28. května 2025

JUDr. Jana Palkovská v. r.
předsedkyně senátu